

НИЙСЛЭЛ ДЭХ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: НТАГ-2024/62/НА-СТА-ОНА

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2024 он</p>	<p>Солид Юнити Аудит ХХК-ийн захирал: Э.Мөнхтогтох Утас: 99063227 Цахим хаяг: munkhtogtokh.e@solidunity.mn Аудитын менежер: Д.Нар-Од Утас: 99091993 Цахим хаяг: narod.d@solidunity.mn Аудитор: Д.Нар-Од Утас: 99091993 Цахим хаяг: narod.d@solidunity.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	3
Аудитын гол асуудал	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан	5
3. Аудитын илрүүлэлт	11
3.1 Төлбөрийн акт	12
3.2 Зөвлөмж	12
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

СТОУС	Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

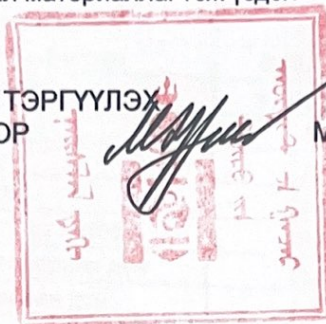
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

М.ЭРДЭНЭЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Д/Д	Балансын зүйл	2022 оны 12-р дугаар сарын 31	2023 оны 12-р дугаар сарын 31
3	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	234,501,106.67	846,817,597.79
5	Татвар, НДШ-ийн авлага	15,422,760.00	14,583,863.60
6	Бусад авлага	9,680,486.25	4,862,121.82
8	Бараа материал	196,928,857.73	156,913,220.25
9	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	-	2,568,493.15
13	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	456,533,210.65	1,025,745,296.61
15	Үндсэн хөрөнгө	2,305,488,803.00	2,294,413,714.17
16	Биет бус хөрөнгө	1,359,649,110.93	1,356,184,666.57
19	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	41,685,909.24	-
24	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	3,706,823,823.17	3,650,598,380.74
25	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,163,357,033.82	4,676,343,677.35
29	Дансны өглөг	3,627,064.00	-
31	Татварын өр	2,094,157.23	54,383,942.45
36	Урьдчилж орсон орлого	10,489,000.00	5,260,000.00
38	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	10,567,530.63	-
41	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	26,777,751.86	59,643,942.45
48	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	-	-
49	Өр төлбөрийн нийт дүн	26,777,751.86	59,643,942.45
50	Эздийн өмч	-	-
51	Өмч: а) төрийн	106,219,259.00	106,219,259.00
56	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	2,133,199,429.51	2,132,645,875.51
58	Эзэмшигчдийн өмчийн бусад хэсэг	1,347,328,000.00	1,347,328,000.00
59	Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	549,832,593.45	1,030,506,600.39
61	Эздийн өмчийн дүн	4,136,579,281.96	4,616,699,734.90
62	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	4,163,357,033.82	4,676,343,677.35

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Д/Д	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р дугаар сарын 31	2023 оны 12-р дугаар сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	1,091,951,679.27	1,939,099,598.96
2	Борлуулалтын өртөг	626,336,804.12	936,510,511.28
3	Нийт ашиг	465,614,875.15	1,002,589,087.68
4	Түрээсийн орлого	-	17,360,399.99
5	Хүүний орлого	7,847,795.14	48,560,414.50
8	Бусад орлого	-	169,645,336.14
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал	190,450,271.06	262,294,608.97
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	325,839,922.58	368,417,772.03
12	Бусад зардал	8,627,212.18	16,873,892.55
14	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	(11,742,500.00)	214,066.79
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(63,197,235.53)	590,354,897.97
19	Орлогын татварын зардал	-	59,056,896.47
20	Татвар дараах ашиг (алдагдал)	(63,197,235.53)	531,298,001.50
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	(63,197,235.53)	531,298,001.50
27	Орлогын нийт дүн	-	-
28	Нэгж хувьцааны ногдох суурь ашиг (алдагдал)	-	-

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2021 оны 12- р сарын 31-ний үлдэгдэл	106,219,259.00	2,133,199,429.51	1,347,328,000.00	613,029,828.98	4,199,776,517.49
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөөлөл	-	-	-	-	-
Залруулсан үлдэгдэл	106,219,259.00	2,133,199,429.51	1,347,328,000.00	613,029,828.98	4,199,776,517.49
Тайлант үеийн цэвэр ашиг /алдагдал /	-	-	-	(63,197,235.53)	(63,197,235.53)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	-	-	-	-
2022 оны 12- р сарын 31-ний үлдэгдэл	106,219,259.00	2,133,199,429.51	1,347,328,000.00	549,832,593.45	4,136,579,281.96
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөөлөл	-	-	-	(51,177,548.56)	(51,177,548.56)
Залруулсан үлдэгдэл	106,219,259.00	2,133,199,429.51	1,347,328,000.00	498,655,044.89	4,085,401,733.40
Тайлант үеийн цэвэр ашиг /алдагдал /	-	-	-	531,298,001.50	531,298,001.50
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	-	-
Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	-	-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	(553,554.00)	-	553,554.00	-
2023 оны 12- р сарын 31-ний үлдэгдэл	106,219,259.00	2,132,645,875.51	1,347,328,000.00	1,030,506,600.39	4,616,699,734.90

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Д/Д	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р дугаар сарын 31	2023 оны 12-р дугаар сарын 31
2	Мөнгөн орлогын дүн (+)	1,256,752,475.36	2,415,355,254.36
3	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	1,252,387,884.36	2,401,039,144.40
8	Бусад мөнгөн орлого	4,364,591.00	14,316,109.96
9	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,092,893,715.74	1,685,091,977.74
10	Ажиллагчдад төлсөн	185,541,987.88	302,217,921.00
11	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	148,448,649.87	124,923,415.81
12	Бараа материалын худалдан авахад төлсөн	478,975,691.74	974,607,765.16
13	Ашиглалтын зардалд төлсөн	62,858,022.25	18,550,328.91
14	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	2,875,195.28	781,377.28
15	Хүүний төлбөрт төлсөн	-	4,856,041.44
16	Татварын байгууллагад төлсөн	174,277,504.54	226,612,828.14
17	Даатгалын төлбөрт төлсөн	701,996.00	7,500,000.00
18	Бусад мөнгөн зарлага	39,214,668.18	25,042,300.00
19	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	166,299,488.50	730,263,276.62
21	Мөнгөн орлогын дүн (+)	-	48,560,414.50
27	Хүлээн авсан хүүний орлого	-	48,560,414.50
30	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	36,291,090.90	166,507,200.00
31	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	36,291,090.90	166,507,200.00
37	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(36,291,090.90)	(166,507,200.00)
52	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	130,008,397.60	612,316,491.12
53	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	104,492,709.07	234,501,106.67
54	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	234,501,106.67	846,817,597.79

2.5 Эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/мянган, төгрөгөөр/

Үзүүлэлтүүд		2022 оны гүйцэтгэл	2023 оны зорилт	2023 он		
				Гүйцэтгэл	зөрүү	хувиар
Хуримын тоо		1043	1065	1248	183	
1	Нийт орлого					
1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	1,034,421.78	1,690,981.00	1,982,515.31	291,534.31	117.24
1.2	Дэлгүүрийн орлого	10,087.01	10,000.00	6,345.54	(3,654.46)	63.46
1.3	Сургалтын орлого	1,709.09	1,500.00	378.90	(1,121.10)	25.26
1.4	Үйл ажиллагааны түрээсийн орлого	-	5,000.00	17,360.40	12,360.40	0.00
1.5	Прокатын орлого	5,779.63	5,000.00	5,343.18	343.18	106.86
1.6	Хадгаламжийн хүүгийн орлого	7,847.79	-	48,560.41	48,560.41	0.00
1.7	Зогсоолын орлого	29,548.88	40,000.00	163,949.41	123,949.41	409.87
1.8	Бусад	4,838.45	-	5,695.93	5,695.93	0.00
1	Нийт орлого	1,094,232.63	1,752,481.00	2,230,149.08	477,668.08	127.26
1.9	Борлуулалтын буцаалт	-	-	38,759.99		
1.1	Борлуулалтын хөнгөлөлт	-	-	16,723.35		
	Цэвэр орлого	-	-	2,174,665.74		
2	Зардал					
2.1	Цалин-үндсэн	352,157.00	472,320.00	400,169.40	72,150.60	84.72
2.2	Хоол, унааны хөнгөлөлт	48,679.00	137,832.00	130,832.00	7,000.00	94.92
2.3	НДШ	53,723.55	76,269.00	65,395.94	10,873.06	85.74
2.4	Түүхий эд, материалын зардал	312,464.13	532,500.00	558,290.65	(25,790.65)	104.84
2.5	Маркетингийн зардал	20,733.64	52,000.00	48,190.27	3,809.73	92.67
2.6	Тохижилтын зардал	16,000.00	15,000.00	15,000.00	0.00	100.00
2.7	Томилолтын зардал		3,000.00	5882.25	(2,882.25)	196.08
2.8	Хөдөлмөр аюулгүй байдлын зардал	28,737.11	20,000.00	15,494.00	4,506.00	77.47
2.9	Ажиллагсадтай холбоотой зардал	5,400.00	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00
2.1	Бичиг хэргийн зардал	1,115.00	2,000.00	1,682.09	317.91	84.10
2.11	Ашиглалтын зардал	23,113.09	30,000.00	33,501.27	(3,501.27)	111.67
2.12	Ус, Хогны зардал	2,200.00	2,500.00	1,974.50	525.50	78.98
2.13	Түлш, шатахууны зардал	4,099.50	3,500.00	781.38	2,718.62	22.33
2.14	Шуудан холбоо, бичиг хэрэг зар	7,985.46	8,500.00	4,944.68	3,555.32	58.17

2.15	Газрын татвар	2,210.50	2,211.00	2,208.60	2.40	99.89
2.16	Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	15,958.60	17,500.00	16,524.81	975.19	94.43
2.17	Автомашинны татвар	240.00	240.00	0.0	240.00	0.00
2.18	Аудит	8,000.00	8,000.00	11,200.00	(3,200.00)	140.00
2.19	Элэгдлийн зардал	179,247.40	180,000.00	180,832.60	(832.60)	100.46
2.2	Сургалтын зардал томилолт		2,450.00	2450.0	0.00	100.00
2.21	Даатгалын хураамж	7,500.00	7,500.00	4,931.50	2,568.50	65.75
2.22	Сэлбэг хэрэгсэл	1,500.00	1,500.00	168.30	1,331.70	11.22
2.23	Урсгал засвар	24,043.43	35,000.00	34,926.50	73.50	99.79
2.24	Бусад	17,744.71	15,000.00	14,628.94	371.06	97.53
2.25	Үйл ажиллагааны бус зардал	12,496.51	14,000.00	1,676.93	12,323.07	11.98
2.26	Багаж хэрэгсэл		93,886.00	1,700.00	92,186.00	1.81
2.27	Зогсоол			27,710.17		
	Нийт зардал	1,145,348.63	1,735,708.00	1,584,096.78	151,373.45	91.28
3	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг	(51,116.00)	16,773.00	590,331.19	578,581.89	
4	Орлогын татварын зардал		1,677.30	59,033.12	57,858.19	
5	Цэвэр ашиг, алдагдал	(51,116.00)	15,095.70	531,298.07	520,723.70	
6	Борлуулалтын 1 төгрөгт ногдох зардал	1.05	0.99	0.73	(0.26)	
7	нийт авлага	6,346.60	22,000.00	19,445.98	(2,554.02)	
8	Нийт өглөг	97,251.10	35,000.00	57,718.23	22,718.23	
9	Хөрөнгө оруулалтын дүн		700,000.00	166,507.20	(533,492.80)	
	Орон тоо	32	32	29	(3)	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 923,329.3 мянган төгрөгийн 9 алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залруулсан. Үүнд:

Залруулсан алдаа:

- Үндсэн үйлчилгээний борлуулалтын орлогод 2,629.6 мянган төгрөгийн авто зогсоолын орлогыг бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Борлуулсан барааны өртөгт 859,497.1 мянган төгрөгийн ажил үйлчилгээний өртгийг бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Борлуулсан барааны өртөгт 2022 онтой хамааралтай залруулсан ажил гүйлгээний 18,760.8 мянган төгрөгийг бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Тайлант хугацааны 1,417.8 мянган төгрөгийн даатгалын зардлыг дутуу бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Тохижилт үйлчилгээний зардалд 6,800.0 мянган төгрөгийн засварын зардлыг бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Ашиглалтын зардалд 1,266.1 мянган төгрөгийн засварын зардлыг бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Маркетинг болон ерөнхий удирдлагын зардалд 29,332.3 мянган төгрөгийг зардлуудыг хольж бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Ашиглалтын зардалд 1,700.0 мянган төгрөгийн бараа материал бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;
- Орлогын албан татварыг зардлыг 1,925.7 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэсэн нь Санхүүгийн тайлагналын Онолын үзэл баримтлал 7.7 болон 7.8 заалт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчимтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй;

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Аудитаар нийт 5,069.4 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 673.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 4,396.4 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж өгсөн

3.1 Төлбөрийн акт

Үйлчлэгчийн албан тушаалд туршилтын гэрээгээр 2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдөр түр томилогдсон ажилтан нь өөрийн хүсэлтээр 2023 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдөр ажлаас чөлөөлөгдсөн хэдий ч уг ажилтанд мөн өдөр 673.0 мянган төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", байгууллагын Хөдөлмөрийн дотоод журмын 8.14 "Ажилтны тухайн жилийн ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээг хагас болон бүтэн жилээр гаргаж урамшуулал олгож болно" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:Төлбөрийн акт тогтоолоо.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1.Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Байгууллагын мөрдөж буй Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон стандарт дүрэм журамд нийцүүлэн боловсруулагдсан хэдий ч байгууллагын онцлогийг тусгаж оруулаагүй байна. Тухайлбал хуримын үйлчилгээний орлого хүлээн зөвшөөрөлт, орлоготой уялдуулан үйлчилгээний өртөгт хуримтлуулах зардлын эдийн засгийн ангилал, байгууллагын ашиглалтын зардал болон нийтлэг гарч буй зардлуудыг хэрхэн хуваарилж бүртгэх нь тодорхой бус байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.2. "аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах" гэсэн заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын үйл ажиллагаатай уялдуулан НБББББ-ийн тодорхой данстад өөрчлөлт оруулж, баталгаажуулан, дагаж мөрдөх.

2.Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа дуусаж үлдэгдэл өртөггүй болсон байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглаж буй элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн 10 ширхэг нийтийн эзэмшлийн хөрөнгө, 41 ширхэг бусад үндсэн хөрөнгө, 59 ширхэг тоног төхөөрөмж, 429 ширхэг тавилга эд хогшил, 16 ширхэг компьютер, 1 ширхэг программ хангамж буюу нийт 556 ширхэг үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг тухайн хөрөнгийн эдийн засгийн нас буюу эдийн засгийн өгөөжид үндэслэн тогтоогоогүй байгаа нь НББОУС-16 Үндсэн хөрөнгө 56-57-р заалтыг хэрэгжүүлээгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийг холбогдох байгууллагад хүсэлт тавьж шийдвэрлүүлэх, холбогдох стандарт, хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

3. Авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус байгууллагын удирдлагаар ажиллаж байсан хүнтэй хамааралтай 2022 онд үүссэн 4,396.4 мянган төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн акт үйлдэж баталгаажуулаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5. "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж, авлагын төлөлтөд тавих дотоод хяналтыг сайжруулах, авлагыг төлж барагдуулахад анхаарч ажиллах.

4. НББ-ийн уялдаат зарчимтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант хугацааны үйлчилгээний орлого болон үйлчилгээний өртөгт шинжилгээ хийхэд сар бүрийн үр дүн харилцан адилгүй байна. Тухайлбал орлогод эзлэх өртгийн дундаж хувь нь 44.8% байгаа хэдий ч сар бүрээр харьцааг гаргаж үзэхэд 8.4-389.8 хувийн хэлбэлзэлтэй байна. Эндээс харахад үйлчилгээний орлого, өртгийн уялдаат зарчим алдагдсан, орлого өртгийг гарсан цаг тухайд нь хүлээн зөвшөөрч бүртгээгүй нь Сангийн сайдын 2017 оны 361 дүгээр тушаал " Аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланг тодруулгыг бэлтгэх, заавар"-ын "Орлого ба зардлыг тэдгээрийн үүсэн гарч буй шалтгаанаар нь ангилна", "Орлогын зүйл анги тус бүрд зардлын зүйл ангийг зохицуулах зарчмыг баримтлан бүртгэнэ", "Бизнесийн тодорхой чиглэлүүдээр зардлын зүйл ангийн дэлгэрэнгүй бүртгэлийг хөтөлж, мэдээлэх ажлыг өртгийн бүртгэлийн хүрээнд зохион байгуулна" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.3. "Жинхэнэ хэрэгжилтийн", 5.1.4 "Үнэн зөв байх" гэж заасан зарчмуудтай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Үйлчилгээний орлого болон өртгийг уялдуулан бүртгэх, орлого өртгийг цаг хэрэгжсэн тухай бүрд нь бүртгэж тайлагнах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 5 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Үндсэн үйлчилгээний борлуулалтын орлогод авто зогсоолын орлого бүртгэсэн.	1	2,629.6	-	-	1	2,629.6	1	2,629.6	-	-	-	-
Борлуулсан барааны өртөгт ажил үйлчилгээний өртгийг бүртгэсэн.	1	859,497.1	-	-	1	859,497.1	1	859,497.1	-	-	-	-
Борлуулсан барааны өртөгт 2022 оны залруулсан ажил гүйлгээг бүртгэсэн.	1	18,760.8	-	-	1	18,760.8	1	18,760.8	-	-	-	-
Тайлант хугацааны даатгалын зардлыг дутуу бүртгэсэн.	1	1,417.8	1	1,417.8	-	-	1	1,417.8	-	-	-	-
Засварын зардлыг тохижилт үйлчилгээний зардлаар бүртгэсэн.	1	6,800.0	-	-	1	6,800.0	1	6,800.0	-	-	-	-
Маркетингийн зардалд ерөнхий удирдлагын зардлыг, ерөнхий удирдлагын зардалд маркетингийн зардлыг хольж бүртгэсэн.	1	29,322.2	-	-	1	29,322.2	1	29,322.2	-	-	-	-
Ашиглалтын зардалд засварын зардал бүртгэсэн.	1	1,266.1	-	-	1	1,266.1	1	1,266.1	-	-	-	-
Ашиглалтын зардалд бараа материал бүртгэсэн.	1	1,700.0	-	-	1	1,700.0	1	1,700.0	-	-	-	-
Орлогын албан татварын зардлыг дутуу бүртгэсэн.	1	1,925.7	1	1,925.7	-	-	1	1,925.7	-	-	-	-
Дүн	9	923,329.3	2	3,343.5	7	919,985.8	9	923,329.3	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
НБББББ нь байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаатай уялдаагүй.	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг тухайн хөрөнгийн эдийн засгийн нас буюу эдийн засгийн өгөөжид үндэслэн тогтоогоогүй.	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулан бүртгээгүй.	1	4,396.4	-	-	-	-	1	4,396.4	-	-	-	-
Үйлчилгээний орлого болон өртгийн уялдаат зарчим алдагдсан, цаг тухай бүрд нь бүртгээгүй.	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Үйлчлэгчийн албан тушаалд туршилтын гэрээгээр түр томилогдсон ажилтан нь өөрийн хүсэлтээр халагдсан өдөр урамшуулал олгосон.	1	673.0	1	673.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	5	5,069.4	1	673.0	-	-	4	4,396.4	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил						
Шилэн дансны хуулийн дагуу 3 мэдээллийг ил тод байршуулаагүй, 8 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн	1	161,817.5	1	161,817.5	-	-
Дүн	1	161,817.5	1	161,817.5	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил						
Тайлант оны батлагдсан эдийн засгийн үзүүлэлт зорилтот түвшинд тулгуурлан худалдан авалтын төлөвлөгөөг үндэслэлтэй боловсруулаагүй.	1	62,734.0	-	-	1	62,734.0
Байгууллагад үр дүнгийн урамшуулал олгох тусгайлсан журам байхгүй, ажилчдад үр дүнгийн урамшууллыг Хөдөлмөрийн дотоод журмынхаа 8.14 дэх заалтыг үндэслэн олгосон.	1	-	-	-	1	-
Татварын цахим төлбөрийн баримтын системд орлогын баримтыг зөрүүтэй оруулсан, өмнөх аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй.	1	14,169.4	1	14,169.4	-	-
Дүн	3	76,903.4	1	14,169.4	2	62,734.0
Нийт дүн	4	238,720.9	2	175,986.9	2	62,734.0